

Työsuojelutoiminnan tila Tiivistelmä ja arviointia

Työsuojelutoiminnan tila 2003 - kysely tehtiin kyselylomakkeella. Liiton 755 työsuojeluvaltuutetulle lähetettiin kyselylomake, joista palautui 379. Vastausprosentiksi muodostui 50 %.

Kyselyyn vastanneista oli naisia 63,8% ja miehiä 36,2%. Toimialat jakautuivat liiton jäsenten toimialajakauman mukaan. Kaupanalan vastanneita oli yli puolet (55%), majoitus- ja ravitsemisalaa 22%, kiinteistöhoitoa 13 % ja pienimmäksi ryhmäksi jäivät vartijat (2%). Valtuutettujen yritykset olivat yleisemmin kooltaan 20-50 työntekijän yrityksiä (n. 30%). Yli 1000 työntekijän yrityksen valtuutetuista toimi noin 6%.

Valtuutettujen ikäjakauma oli tasainen. Suurin ryhmä oli 40-50-vuotiaat ja lähes yhtä suuri ryhmä oli 50-60-vuotiaat. Toiminta-aikaa tarkasteltaessa suurin ryhmä oli ensimmäisen kauden valtuutetut, joita oli peräti 37 %. Seuraavaksi suurin ryhmä oli toisen kauden valtuutetut. Valtuutettujen uusiutuminen merkitsee varautumista runsaaseen työsuojelukoulutuksen kysyntään tulevina vuosina.

Toimintaedellytysten osalta internet ja sähköpostiyhteydet oli käytössä noin puolella vastaajista ja työnantajan kustantama puhelin oli 66%:lla. Internetyhteyden puuttuminen vielä puolelta valtuutetuista asettaa omat ehtonsa liiton viestintää järjestettäessä. Vapautusaikaa työsuojeluvaltuutetun tehtävien hoitamista varten piti riittävänä lähes puolet vastaajista, erityisesti suurten yritysten valtuutetut arvioivat ajan riittävän. Vapautusaikaa ei ollut lainkaan 36 %:lla vastaajista.

Koulutuksen osalta yleisintä oli työsuojelun peruskurssin käyminen. Lähes 60 % valtuutetuista ilmoitti käyneensä peruskurssin. Jatkokurssin oli käynyt 23% valtuutetuista. Täysin ilman työsuojelukoulutusta oli lähes 30% valtuutetuista. Koulutuksen esteistä suurimmaksi mainittiin koulutusajan ja paikan sopimattomuus ja pelko muiden työntekijöiden työmäärän kasvusta kurssin aikana. Nämä mainitut esteet asettavat omat lisävaatimuksensa koulutuksen toteuttamiselle.

Valtuutettujen yritysten osalta kysyttiin erilaisten lakisääteisten velvoitteiden täyttämistä. Näistä työsuojelun toimintaohjelma puuttui 20% yrityksistä, vaarojen arviointia ei oltu suoritettu 24 %:ssa ja myös tasa-arvosuunnitelma puuttui 35%:ssa siihen velvoitetuista yrityksistä. Nämä luvut herättävät kysymyksen mikä on tilanne kaikkien palvelualan yritysten osalta kun työsuojeluorganisaation omaavissakin yrityksissä on puutteita näinkin paljon.

Omissa työtavoissa yleisintä oli tietojen antaminen kysyttäessä. Erilliset tilaisuudet kuten vastaanotto-tunnit ja tiedotustilaisuudet olivat puolestaan harvinaisia. Tukea valtuutetut kokivat saavansa erityisesti omalta ammattiosastolta ja työterveyshuollolta Liiton aluetoimiston tuottamat palvelut valtuutetuille hakevat vielä muotoaan, sillä yli puolet vastaajista kokivat tuen saamisen aluetoimistosta olevan vähäistä tai erittäin vähäistä. Tässä onkin kehittämisen tarvetta. Valtuutetun työn suurimmaksi haittatekijäksi mainittiin kiire ja ajanpuute.

Ammattiliitolta toivottiin erityisesti täydennyskoulutusta ja materiaalia. Valtuutettujen toiveet täydennyskoulutuksesta luovat paineita liiton työsuojelukoulutukseen, koska uusien valtuutettujen suuri määrä edellyttää myös runsaasti peruskursseja. Kysymykseen henkilökohtaisen tuen ja ohjauksen tarpeesta lähes neljännnes valitsi vaihtoehdon ”en osaa sanoa”. Tämä voi kertoa siitä, että tällainen toimintamuoto puuttuu ja sitä ei siksi osata arvioida.

Työsuojelutoimikunta toimi 60 %:ssa vastanneiden yrityksistä. Muulla yhteistyöelimellä työsuojelutoimikunta oli korvattu 6%:ssa yrityksistä. Toimikunnan puheenjohtajana toimi useimmiten työnantajan edustaja (84%). Toimikunnissa oli käsitelty pääsääntöisesti hyvin erilaisia toimikunnille kuuluvia asioita. Parhaiten huomioiduksi tulivat mm. työsuojelun toimintaohjelma ja työterveyshuollon toimintasuunnitelma. Vähemmälle huomiolle oli jäänyt hoitoonohjaus ja työsuojelukoulutus.